

KAUNO MIESTO SAVIVALDYBĖS

(nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos sudarytojo pavadinimas kilmininko linksniu)

NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO VERTINIMO TARYBA

A K T A S

2022-03-03 Nr. KM-RM-10/1

data

Kaunas

vieta

Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo taryba (toliau – Taryba) s u d a r y t a

Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2021-12-17 įsakymu Nr. A-4485

(teisės akto sudarytojas kilmininko linksniu, data, dokumento rūšis įnagininko linksniu, „Nr.“ ir jo registracijos numeris)

Taryba, s u s i d e d a n t i i š
pirmininko (-ės)

Vytauto Petrušonio

ir narių:

(vardas ir pavardė kilmininko linksniu)

Reginos Tumpienės, Aistės Dičkalnytės, Rimgaudo Miliukščio, Ingos Puidokienės,

(vardai ir pavardės kilmininko linksniu, asmenis nurodyti per kablelį)

v a d o v a u d a m a s i Tarybos nuostatais, patvirtintais

Kauno miesto savivaldybės tarybos 2010-04-29 sprendimu Nr. T-191

(teisės akto sudarytojas kilmininko linksniu, data, dokumento rūšis įnagininko linksniu, „Nr.“ ir jo registracijos numeris, dokumentus nurodyti per kablelį)

n u s t a t o, kad:

1. Nekilnojamoji kultūros vertybė (toliau – vertybė) registruojama Kultūros vertybių registre (toliau – Registras) kaip:

pavienis kultūros paveldo objektas (toliau – objektas)

kompleksinis objektas (toliau – kompleksas),
kurį sudarantys objektai registruojami savarankiškai

kultūros paveldo vietovė (toliau – vietovė)

pažymėti tik vieną

2. Pavienis objektas yra: vieta statinys kitas nekilnojamas daiktas

(pažymėti tik vieną)

3. Komplexo dalys:

(kompleksą sudarantys objektai, jų kodai, priedo Nr.; objektus nurodyti per kabliataškį)

4. Vertybei suteikiamas pavadinimas su vardu ar vardais:

Gydytojo Abelio Lapino namas

(pilnas vertybės pavadinimas; vardas, vardai suderinami su pavadinimu)

5. Vertybei suteikiamas pavadinimas:

namas

(pagal Registro pavadinimų klasifikatorių)

6. Vertybė yra gyvenamojoje vietovėje ir (ne -) apima adresą objektą:

Laisvės al.	30	
(gatvės pavadinimas ir jos tipas) (g., pr., bul., al., skg., aklg., skv., a., pl., kel., tak.)	(pastato) (Nr.)	(korpuso) (Nr.)
Kaunas (m.)		Kauno miesto sav.
(gyvenamoji vietovė ir jos tipas) (vs., k., gelež. st., mstl., m.)	(seniūnija)	(savivaldybė ir jos tipas) (r., m., sav.)

7. Vertybės (Namą pasistatė gydytojas Abelis Lapinas, pagal 1897 m. Nikolajaus Andrejevo projektą, pagal techniko Leono Markovičiaus 1923 m. projektą, vadovaujant inžinieriui Leonui Ritui, 1928 m. pastatui užstatytas trečias aukštas, 1941 m. sujungtos trijų krautuvių patalpos. 1993 m. pradėta namo renovacija, tačiau nebaigta. 2000 m. įrengta parduotuvė I-ame aukšte. 2004 m. fasadai restauruoti pagal arch. L. Perveičienės tyrimus ir projektą, pastatas rekonstruotas 2019-2020 m.;) vertingosios savybės yra:

- 7.1.1.1. aukštis ir / ar aukštingumas - **3 a. su pastoge, bokšteliu ir rūsiu** (-; rekonstravus kiemo fasaduose užstatytas 4 a., gatvės fasaduose įrengti tūriniai stoglangiai, būklė gera; FF Nr. 1-2, 4-5, 14-16, 28-33; 2008 m., 2021 m.);
- 7.1.1.2. tūrinė erdvinė kompozicija - „**L**“ **raidės plano, kampinės konfigūracijos su kampiniu bokšteliu - reikšmingu sankryžos akcentavimu lokalia vertikale** (-; būklė gera; TRP, FF Nr. 1, 2; 2008 m.); **užstatymo linija - formuoja Laisvės alėjos ir Nepriklausomybės aikštės kampo perimetrinį užstatymą** (-; būklė gera; FF Nr. 1, 2; 2008 m.);
- 7.1.1.3. aukštų išplanavimas - **mišrus, narvelinis** (-; būklė gera; pirminis dalinai pakitęs; 2008 m.); **kapitalinės sienos - mūrinių sienų tinklas** (-; būklė gera; FF Nr. 25; 2008 m.); **autentiškos durų angos (interjere ir eksterjere)** (-; būklė gera; FF Nr. 25 - 27; 2008 m.);
- 7.1.1.4. fasadų kompozicija - **istorizmo stiliškos - XIX a. - XX a. pr. istorinių miestų architektūros bruožų (eklektiniai fasadai (antrame aukšte) su vyraujančiu orderinės stiliškos dekoru); pagal 1923 m. projektą rekonstruotas III a. ir bokštelis - art deko stiliškos bruožų** (-; būklė gera; FF. Nr. 1-5; 2008 m.); **nusklembtas kampas su kampiniu bokšteliu** (-; būklė gera; FF Nr. 1; 2008 m.); **fasadų architektūros tūrinės detalės - balkonai** (-; būklė gera; FF Nr. 6; 2008 m.); **frontonai** (-; būklė gera; FF Nr. 7; 2008 m.); **fasadų apdaila ir puošyba - cokolio karnizas** (-; būklė gera; FF Nr. 6; 2008 m.); **vainikuojantis karnizas** (-; būklė gera; FF Nr. 7, 8; 2008 m.); **fasadų langų angų puošyba: puskolonės „laikančios“ lenktus sandrikius, tiesiniai sandriklai, palanginės traukos, raktai**, (-; būklė gera; FF Nr. 9-11; 2008 m.); **tinko išpaudų ir lipdinių dekoras** (-; būklė gera; FF Nr. 10; 2008 m.); **portalas** (-; būklė gera; FF Nr.12; 2008 m.); **teraco pakopa** (-; būklė patenkinama; FF Nr. 13; 2008 m.); **Nepriklausomybės aikštės fasade yra memorialinė lenta su užrašu: „ŠIAME NAME 1936 - 1940 M. GYVENO KAUNO BURMISTRAS, LIETUVOS RESPUBLIKOS MINISTRAS PIRMININKAS ANTANAS MERKYS“**(-; būklė gera; FF Nr. 1, 5, 29-30, 37; 2008 m., 2021 m.);
- 7.1.1.5. konstrukcijos - **plytų mūro tinkuotos sienos** (-; būklė gera; FF Nr. 1-4; 2008 m.); **bokštelio medinė konstrukcija ir visa bokštelio erdvė** (-; būklė gera; FF Nr. 14, 15; 2008 m.); **rūsio skliautinė perdanga** (-; būklė gera; FF Nr. 16; 2008 m.); **funkcinė vidaus įranga - laiptai** (-; būklė gera; FF Nr. 17; 2008 m.); **funkcinės vidaus įrangos dekoras - dekoratyvinė laiptų detalė (kolona)** (-; būklė gera; FF Nr. 17; 2008 m.); **ketiniai „Minervos“ fabriko turėklai su mediniais porankiais** (-; būklė patenkinama; FF Nr. 18; 2008 m.); **dekoratyvinės grotelės** (-; būklė gera; FF Nr. 19; 2008 m.); **laiptų pakopų ir aikštelių danga - teraco danga** (-; būklė gera; FF Nr. 20; 2008 m.); **stalių ir kitų medžiagų gaminiai - stačiakampių įvairaus dydžio langų skaidymas, medžiagiškumas (medis)** (-; būklė gera; FF Nr. 9, 21; pakeisti 2004 m., tiksliais autentiškų gaminių

kopijomis; 2008 m.); **tambūras** (-; būklė gera; FF Nr. 22; 2008 m.); **medinių lauko durų tipas, piešinys, medžiagiškumas** (-; būklė gera; FF Nr. 12; 2008 m.); **medinių išprūdinių durų ir staktų tipas, piešinys, medžiagiškumas** (-; būklė patenkinama; -; 2008 m.); 7.1.1.6. vidaus dekoras - **laiptinės sienų ornamentinė tapyba** (-; būklė avarinė; FF Nr. 23; 2008 m.); **vidaus sienų tinko dekoru detalės (profiluotų karnizų fragmentai)** (-; būklė avarinė; FF Nr. 24; 2008 m.);

7.4. Artimiausios kultūros paveldo objekto teritoriją ar vietovę supančios aplinkos kultūrinio kraštovaizdžio vertingosios savybės - **nekilnojamoji kultūros vertybė patenka į Kauno miesto istorinės dalies, vad. Naujamiesčiu (u. k. 22149) teritoriją** (-; -; TRP; 2021 m.).

7.5. Faktai apie svarbias visuomenės, kultūros ir valstybės istorijos asmenybes, įvykius, kurie susiję su objektais ar vietovėmis - **1897 m. šioje vietoje sklypą išigijo gydytojas Abelis Lapinas, jame pagal architekto Nikolajaus Andrejevo projektą pastatytas puošnus dviejų aukštų namas. Statant namą buvo nukrypta nuo pirminio projekto. Architekto suprojektuotas bokštelis turėjo pabrėžti pastato kampą, tačiau buvo pakeistas į frontoną. Gydytojas Abelis Lapinas 1900 m. Kaune įkūrė pirmąjį rentgenodiagnostikos kabinetą. Pagal 1902 m. projektą buvo pertvarkytos pastato pirmo aukšto angos. Antrame aukšte suprojektuotos patalpos privačiai įstaigai; veikiausiai jomis naudojosi ir pats savininkas. Vėliau A. Lapinas jas nuomojo. Gydytojas pastato nuosavybę išlaikė iki 1939 m., kai dėl skolų buvo priverstas parduoti. 1910 m. sudaryta sutartis su Kontrolės rūmais. 1924 m. namas sekvestruotas. Jame įsikūrė Apskrities viršininko įstaiga, policijos nuovada ir areštinė. Pristatyto trečio aukšto patalpose suplanuoti butai. Po pastato rekonstrukcijos 1928 m., pirmame aukšte veikė išėivijos biuras „Baltijos Lloidas“, Iljos Jasvoino „Foto-bazar“ parduotuvė, „Atžalos“ knygynas ir „Jakoby“ batų krautuvė. Butą III aukšte 1936 - 1940 m. nuomavo Antanas Merkys, Kauno burmistras nuo 1933 m., vėliau - paskutinis Lietuvos vyriausybės ministras pirmininkas. 1941 m. sujungtose trijų krautuvių patalpose atidarytas LTSR Valstybinės leidyklos knygynas, vėliau pervadintas „Pažangos“ knygynu. Viršutiniuose aukštuose įsikūrė Komunalinio ūkio projektavimo institutas.**

(apibūdinimas, būklė, nuoroda į pridedamą fiksaciją, aprašymo data; nurodyti per kabliataškį)

(Tarybos akto, kuriuo anksčiau nustatytos vertingosios savybės ir apibrėžtos teritorijos ribos, data ir Nr.*)

8. Žemiau nurodyti kilnojamieji daiktai, saugomi pagal Kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymą, yra kultūros paveldo statinio vertingosios savybės:

(kilnojamosios kultūros vertybės, jų kodai; nurodyti per kablielį)

9. Nekilnojamosios kultūros vertybės teritorijoje yra:

9.1. Pavienio objekto teritorijoje yra:

(pavienio objekto teritorijoje esantys vertingųjų savybių požymių turintys objektai; nurodomi per kabliataškį; arba priedo, kuriame jie pateikiami, Nr.)

9.2. Komplekso teritorijoje yra:

(komplekso teritorijoje esantys vertingųjų savybių požymių turintys objektai; nurodomi per kabliataškį; arba priedo, kuriame jie pateikiami, Nr.)

9.3. Vietovėje yra:

(į vietovę įeinančios vertybės, jų kodai; vertingųjų savybių požymių turintys objektai; nurodomi per kabliataškį; arba priedo, kuriame jie pateikiami, Nr.)

10. Vertybės vertingųjų savybių pobūdis ar jų derinys yra:

☐ Archeologinis	☐ lemiantis reikšmingumą		
☐ Povandeninis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Mitologinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Etnokultūrinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☒ Architektūrinis	☒ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☒ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Urbanistinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Želdynų	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Inžinerinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☒ Istorinis	☒ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☒ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Memorialinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Dailės	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Sakralinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Kultūrinės raiškos	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Kraštovaizdžio			
(galima pažymėti kelis)	(galima pažymėti kelis)	(pažymėti kiekvienam pobūdžiui tik vieną)	

11. Pavienio ar kompleksinio objekto, ar vietovės reikšmingumo lygmuo yra:

nacionalinis regioninis vietinis

(pažymėti tik vieną)

12. Vertybės apibrėžtos teritorijos:

12.1. ribos yra:

Taško Nr., Atkarpa	Būdas	Tikslums (cm)	X (abscisē)	Y (ordinatē)	Geokodas	Aprašymas
1	K	20	494885,02	6084653,07	kv5	
1-2	-	-	-	-		
2	K	20	494912,79	6084651,47	kv5	
2-3	-	-	-	-		
3	K	20	494912,65	6084648,86	kv5	
3-4	-	-	-	-		
4	K	20	494912,64	6084648,66	kv5	
4-5	-	-	-	-		
5	K	20	494911,22	6084621,65	kv5	
5-6	-	-	-	-		
6	K	20	494911,75	6084621,61	kv5	
6-7	-	-	-	-		
7	K	20	494911,44	6084617,94	kv5	
7-8	-	-	-	-		
8	K	20	494901,52	6084618,57	kv5	
8-9	-	-	-	-		
9	K	20	494900,59	6084601,23	kv5	
9-10	-	-	-	-		
10	K	20	494898,94	6084574,17	kv5	
10-11	-	-	-	-		
11	K	20	494898,90	6084572,50	kv5	
11-12	-	-	-	-		
12	K	20	494897,20	6084572,58	kv5	
12-13	-	-	-	-		
13	K	20	494875,03	6084574,08	kv5	
13-14	-	-	-	-		
14	K	20	494875,88	6084587,57	kv5	
14-15	-	-	-	-		
15	K	20	494877,54	6084617,12	kv5	
15-16	-	-	-	-		
16	K	20	494877,85	6084622,53	kv5	
16-17	-	-	-	-		
17	K	20	494878,63	6084636,64	kv5	
17-18	-	-	-	-		
18	K	20	494883,47	6084636,32	kv5	
18-19	-	-	-	-		
19	K	20	494885,02	6084653,07	kv5	
19-1	-	-	-	-		

12.2. plotas yra:

13. Vertybės apibrėžta apsaugos zona:

13.1. nustatytas**:

apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis

vizualinės apsaugos pozonis

(pažymėti galima abu arba tik vieną)

13.2. apsaugos nuo fizinio poveikio pozonio:

13.2.1. ribos yra:

13.2.2. plotas yra:

0 kv. m

13.3. vizualinės apsaugos pozonio

13.3.1. ribos yra:

13.3.2. plotas yra:

0 kv. m

13.4. apsaugos zonos plotas yra:

0 kv. m

13.5. nustatyta, kad apsaugos zona nereikalinga***.

14.

(sprendimas, kuriuo objektas ar vietovė paskelbti ar inicijuoti skelbti saugomais****)

15. Šaltiniai ir literatūra (archyvinė medžiaga, tyrimų ataskaitos, publikacijos ir kt.):

15.1. Kultūros paveldo objekto, patenkančio į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1990 12 II nutarimo Nr. 375 veikimo sferą, paminklosauginės ekspertizės aktas 1992.12.29. / Nijolė Lukšionytė-Tolvaišienė, Vytautas Petrušonis, R. Valevičienė.

15.2. Gubernijos laikotarpis Kauno architektūroje : svarbiausi pastatai ir jų kūrėjai (1843-1915) / Nijolė Lukšionytė-Tolvaišienė. - Kaunas : VDU I-kla, 2001. – p. 95-97.

15.3. Kauno apskrities viešoji biblioteka. Atskirų pastatų istorijos [interaktyvus]. Prieiga per internetą: <https://www.kvb.lt/lt/krastieciams/gallery/123-atskiru-pastatu-istorijos> (žiūrėta 2021-11-30);

15.4. Architektūros ir urbanistikos tyrimų centras. Abelio Lapino namas [interaktyvus]. Prieiga per internetą: <https://autc.lt/architekturos-objektas/?id=1074> (žiūrėta 2021-11-30);

15.5. DELFI. Miestai. Istoriniame pastate Laisvės alėjoje įrengti prabangūs apartamentai [interaktyvus]. Prieiga per internetą <https://www.delfi.lt/miestai/kaunas/istoriniame-pastate-laisves-alejoje-irengti-prabangus-apartamentai.d?id=85832761> (žiūrėta 2021-11-30);

15.6. Naudingas išradimas, kurio grėsmės iš pradžių niekas nesuprato: kaip atrasti rentgeno spinduliai? [interaktyvus]. Prieiga per internetą:

http://www.technologijos.lt/n/mokslas/istorija_ir_archeologija/S-92646/straipsnis/Naudingas-issradimas-kurio-gresmes-is-pradziu-niekas-nesuprato-kaip-atrasti-rentgeno-spinduliai (žiūrėta 2021-11-30);

16. Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos aktas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka gali būti skundžiamas administraciniam teismui.

Taryba šiuo a k t u

- n u t a r i a, jog vertybei reikalinga teisinė apsauga.
- n u t a r i a, jog turi būti patikslinti Registre registruotos vertybės duomenys
- n u t a r i a, jog Registre registruotai vertybei tik apibrėžiama ar patikslinama apsaugos zona
- n u t a r i a, jog vertybei apsauga netaikoma

32175

(kodas)

(kodas)

PRIDEDAMA:

1. Fotofiksacija, 24 nuotr., 14 lap. 2008 m., 10 nuotr., 10 lap.. 2021 m.
2. Ikonografija, 12 vnt., 12 lap.
3. Apibrėžtų teritorijos bei apsaugos zonos ribų planas, 2 lap.
4. Nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašai, 5 lap.

Pirmininkas

Vytautas Petrušonis

PASTABOS

* Pildoma, kai Taryba nutaria, jog Registre registruotai vertybei tik apibrėžiama ar patikslinama apsaugos zona

** Kultūros paveldo objekto apsaugos zonos ribos nustatomos paskelbtam ar inicijuotam skelbti saugomu objektui. Jeigu objektas inicijuotas skelbti saugomu, nustatytos apsaugos zonos ribos įsigalioja objektą paskelbus saugomu

*** Kultūros paveldo objekto apsaugos zonos ir jos pozonių ribos nenustatomos, jei jis yra draustinyje ar rezervate, taip pat nepaskelbtam saugomu ar neinicijuotam skelbti saugomu objektui bei Kultūros paveldo objektų ir vietovių apsaugos zonų nustatymo taisyklių nustatytais atvejais

**** Pildoma, kai kultūros paveldo objektas ar vietovė yra paskelbti saugomais ar inicijuoti skelbti saugomais